

Zápisní řád

1. Všeobecně

- 1.1 Zápisní řád Klubu chovatelů belgických ovčáků (dále jen Klub) má za úkol podporovat chov belgických ovčáků a australských ovčáků dle platného standardu FCI při zachování biologického zdraví každého jedince a charakteristických vlastností a vloh pro australského ovčáka a jednotlivé variety belgického ovčáka. Stanovené chovné podmínky nesmí diskriminovat to, co standard neuvádí jako vylučující vadu.
- 1.2 Podmínky zápisního řádu slouží zájemcům plemene, a to: groenendaelů, laekenoisů, malinoisů a tervuerenů, a australských ovčáků s přihlédnutím nejen k exteriérovým, ale i povahovým vlastnostem. Musí prosazovat také zájmy každého jednotlivého zvířete, jakožto živého a vnímavého tvora, zájmy a dobrou pověst Klubu, chovatelů, psovodů a příznivců plemene. Nepodporuje obchodování s belgickými a australskými ovčáky a jiné činnosti, které odporují základním principům ochrany zvířat.
- 1.3 Chovatelský řád plně respektuje Mezinárodní chovatelský řád FCI, Řád ochrany při chovu a další řády ČMKU. Ve věcech tímto řádem neupravených, platí ustanovení Mezinárodního chovatelského řádu FCI a řádů ČMKU jakožto vyšší závazné normy.

2. Právo chovat

- 2.1 Majitel chovného psa či feny je fyzická osoba (ve vyjimečném případě stanoveném směrnicí ČMKU rovněž právnická), která má vlastnické právo k chovnému psu nebo feny. Průkaz původu je nezaměnitelný a samostatně neprodejný doklad chovného psa nebo feny. Držitelem chovného psa nebo feny je buď majitel nebo ten, kdo je majitelem zmocněn používat jej k chovu. Chovatel je držitel chovné feny v době vrhu, jehož chovatelská stanice byla řádně zaregistrována. V případě více vlastníků chovného jedince je nutno doložit poradci chovu souhlas (dohodu/smlouvu) s podpisový právem jednoho z majitelů nebo držitele, podepsaný všemi ostatními spolumajiteli. Tu zašle majitel poradci chovu spolu se žádostí o KL. Tuto smlouvu zašle poradce spolu s podklady pro vrh na plemennou knihu.
- 2.2 Ve vztahu ke Klubu, je chovatel zodpovědný za způsob odchovu a administrativu s tím spojenou, i v případech, že je vrh odchováván mimo trvalé bydliště chovatele.
- 2.3 Každá změna ve vlastnictví chovného zvířete nebo jeho úhyn musí být oznámena příslušnému poradci chovu a plemenné knize doporučeným dopisem nejpozději 15-dní po změně (úhynu).
- 2.4 Převod březí feny je možný. Pokud nebylo jinak dohodnuto, budou štěňata zapsána v chovatelské stanici nového majitele feny, a na něho se také převádějí veškeré povinnosti plynoucí z krytí chovným psem.
- 2.5 Zemře-li vlastník chovné feny v době její březosti, může být vrh zapsán na původní chovatelskou stanici nebo chovatelskou stanici jejího nabyvatele.
- 2.6 Pronájem belgických ovčáků nebo australských ovčáků je vzhledem k jejich povahovým vlastnostem nežádoucí. Pokud však k němu dojde, je nutné, aby poměry mezi pronajímatelem a pronájemcem byly upraveny písemnou smlouvou o pronájmu. Pronájem jedince je majitel (pronajímatel) povinen nahlásit příslušnému poradci chovu nejpozději do 15-ti dnů po zahájení a ukončení pronájmu psa nebo feny a spolu s tímto oznámením zaslat též kopii smlouvy o pronájmu.
- 2.7 Pokud majitel chovné feny nemůže mít ze závažných důvodů fenu v době vrhu doma, musí místo odchovu oznámit do 5-ti pracovních dnů od nastalé situace doporučeným dopisem příslušnému poradci chovu, aby mohla být provedena kontrola vrhu.
- 2.8 Chovatelé a držitelé chovných jedinců jsou povinni umožnit přístup k vrhu a matce štěňat osobám, které pověřil Klub kontrolou vrhu a poskytnout jim k tomu účelu úplně a pravdivě podklady.
- 2.9 Chovatel či držitel chovného jedince je povinen pečovat o psy řádným způsobem, dodržovat podmínky hygieny a péče o zdraví a respektovat v tomto smyslu platná zákonná nařízení a vyhlášky.
- 2.10 Povinností chovatele a majitele krycího psa nebo chovné feny je neprodukovat jedince bez průkazu původu. V případě, že dojde k nechtěnému nakrytí, je povinnost o této skutečnosti informovat do 5-ti pracovních dnů od nastalé situace doporučeným dopisem příslušného poradce chovu. Porušení tohoto ustanovení může mít za následek tresty, včetně odebrání práva chovat či kryt, a to na dobu přechodnou či trvale. O trestu rozhodne kárná komise na základě doporučení a podkladů chovatelské komise.

3. Chov

- 3.1 Základním cílem chovu belgického a australského ovčáka je chovat zvířata dle platného standardu, zdravá, bez vloh pro dědičné vady, choroby a nežádoucí znaky. Povaha a exteriér zvířat má plně odpovídat standardu.
- 3.2 Chov belgických a australských ovčáků je v Klubu uskutečňován jako chov:"
- řízený - jsou v něm využívána veškerá chovná zvířata
 - selektivní - oběma rodičům vrhu musí být přiznána selektivní chovnost, v případě zahraničního krytí stačí pro psa splnit podmínky obdobné selekce v zahraničí
 - selektivní-pracovní - oběma rodičům musí být přiznána selektivní pracovní chovnost, v případě zahraničního krytí stačí pro psa splnit podmínky obdobné pracovní selekce v zahraničí.
- Chovatel má právo sám rozhodovat o chovném spojení při využití zkušeností poradce chovu a sám nese odpovědnost za kvalitu svého chovu v rozsahu bodu 5.1 tohoto řádu. Při střední a úzké příbuzenské plemenitbě podléhá krytí schválení poradcem chovu, respektive chovatelskou skupinou, viz. bod 3.3
- 3.3 Z hlediska stupně příbuznosti jsou rozeznávány následující plemenitby:
- nepříbuzenská, či cizorodá plemenitba je spojení dvou jedinců téhož plemene, kteří spolu nejsou příbuzní do 4.generace předků
 - osvěžení krve je jednorázové přilítí krve do krevní linie upevněné příbuzenskou plemenitbou
 - střední příbuzenská plemenitba je plemenitba mezi příbuznými 3. a 4. stupně (podléhá schválení poradcem chovu)
 - úzká příbuzenská plemenitba (incest), tj. spojení mezi rodiči a dětmi, mezi prarodiči a vnoučaty, či mezi sourozenci, tedy sourozenci 1. a 2.stupně v přímé či boční linii podléhá schválení chovatelské skupině a to na základě odůvodnění návrhu chovatele či poradce chovu.
- 3.4 V rámci potírání výskytu dysplazie kyčelního kloubu (DKK) se psi a feny, jejichž DKK neodpovídá FCI normě HD-A (OFA Excellent, OFA Good) nebo psi a feny, kterým nebylo provedeno a vyhodnoceno vyšetření na DKK, mohou spojit pouze s partnerem, jehož DKK odpovídá FCI normě HD-A (OFA Excellent, OFA Good).
- 3.5 Majitel psa má právo nechat zhotovit rentgenové vyšetření svého psa u kteréhokoliv akreditovaného veterináře a to i ze zahraničí. K výsledku RTG DKK bude v chovatelských dokumentech a rodokmenech potomků vždy připojována zkratka země, kde byl rentgen vyhodnocen.
- 3.6 Majitel psa je povinen odeslat chovatelské komisi doporučeným dopisem fotokopii (případně 2.výtisk) každého výsledku RTG DKK a to nejdéle do 15-ti dnů od jeho obdržení (toto ustanovení se týká všech výsledků, včetně zahraničních).
- 3.7 V rámci potírání výskytu dědičných očních onemocnění, platí následující pravidla: Jedinci AO, jejichž výsledek vyšetření očí v rozsahu požadovaném pro chovnost je pozitivní, ale ještě nevyklučuje jedince z chovu (pro AO pozitivní výskyt CEA, PPM 1.+2.stupně, RD, zeleného očního zákalu, Irish Coloboma 1.+ 2.stupně, dischtiasis) nebo jedinci, kteří nemají provedené vyšetření očí, smí být spojováni pouze s jedinci, kteří toto vyšetření mají provedeno a jsou na požadované choroby negativní (bez známek onemocnění) – platí pro AO. Jedinci BO s celkovým výsledkem vyšetření na dědičná oční onemocnění „není prostý“ mohou být spojováni pouze s jedinci zcela negativními (prostými) na všechny vyšetřovaná dědičná oční onemocnění. Jedinci trpící PRA se v souladu s Chovatelským řádem FCI do chovu nepřipouštějí.
- 3.8 V chovu nesmí být spojeni dva jedinci s chybějícím zubem-zuby a dva jedinci s jiným než nůžkovým nebo klešťovým skusem. V chovu dále nesmí být spojeni dva australsští ovčáci barvy merle.
- 3.9 Pokud je chovný jedinec vyšetřen BAER metodou na vrozenou hluchotu a je zjištěno postižení jednoho ucha, musí být spojen s partnerem, jehož vyšetření prokázalo oboustranně plný sluch. Oboustranně hluchí jedinci se v souladu s Chovatelským řádem FCI do chovu nepřipouštějí.
- 3.10 Platí pro australské ovčáky – pokud je u jedince při klinickém vyšetření ve věku 6-7 týdnů zjištěno CEA, které není potvrzeno následnou klinickou prohlídkou očí po 12. měsíci věku jedince (obě prohlídky očí musí být provedeny veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů)) může být takový jedinec spojován jen s partnerem, který má provedený genetický DNA

test na CEA/ CH laboratří Optigen (která tento gen objevila) nebo laboratoří, která vlastní licenci od této laboratoře s výsledkem Normal.

4. Chovnost a předpoklady chovnosti

4.1 Mezi základní podmínky pro zařazení psa nebo feny do chovu patří:

- čistokrevnost ověřená průkazem původu vydaným plemennou knihou uznávanou FCI a ČMKU, v případě importovaných jedinců splnění přeregistrace v české plemenné knize
- provedené rentgenové vyšetření na dysplasii kyčelních kloubů (DKK) s vyznačeným stupněm dysplasie v průkazu původu, přičemž nejvyšší povolený stupeň pro zařazení do chovu je 2/2 (FCI C). Klub KCHBO uznává RTG DKK pouze psům vyšetřeným akreditovaným vyhodnocovatelem, včetně zahraničních. Hodnocení lze provést i u OFA. Hodnocení excellent, good a fair je také přípustné pro zařazení do chovu. K zápisu RTG DKK do chovatelské dokumentace se také přidává zkratka státu, kde byl pes vyšetřen.
- Pro australské ovčáky je podmínkou zařazení do chovu také provedené vyšetření očí na zjištění dědičných onemocnění. Vyšetření je zaměřeno na odhalení Collie Eye Anomalie (CEA), dědičné katarakty (HC), persistentní pupilární membrány (PPM), progresivní retinální atrofie (PRA), distichiasis, RD, zeleného očního zákalu a Irish Coloboma. Je nutné doložit protokol o vyšetření očí veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů) ve věku 6-7 týdnů (u jedinců narozených v ČR, u importovaných jedinců pokud existuje) a výsledek opakovaného vyšetření ve věku starším 12-ti měsíců, ale samotné vyšetření nesmí být starší 6-ti měsíců v den popisné přehlídky nebo v den předložení po posouzení.
- splnění popisné přehlídky s výsledkem „Chovný“
- splnění povahového testu bez ohledu na počet dosažených bodů
- dosažení minimální věkové hranice pro chovnost, která je pro psy i feny 18 měsíců.

Není důležité, v jakém pořadí byly podmínky splněny.

4.2 Záznam o splnění popisné přehlídky se nezapisuje do PP. Zápis o chovnosti jedince provádí poradce chovu na základě žádosti majitele psa / feny až po splnění všech podmínek uvedených v bodě 4.1. O tento zápis chovnosti musí majitel feny či psa zažádat nejpozději před prvním krytím. Přeregistraci psa nebo feny mezi chovné jedince provádí na žádost majitele plemenná kniha, u psů nejpozději před prvním krytím, u fen se přikládá PP k přihlášce zápisu prvního vrhu feny.

4.3 O podmínkách pro zařazení importované březí feny a nebo feny zapůjčené ze zahraničí do chovu rozhoduje chovatelská skupina na základě písemné žádosti majitele feny. Chovatel, který chce importovat březí fenu nebo zapůjčit fenu ze zahraničí zašle příslušnému poradci chovu žádost o zařazení feny do chovu, k žádosti musí být doložena kopie průkazu původu feny, získaných ocenění, zkoušek, výsledku DKK, vyšetření očí (platí jen pro australské ovčáky) v zemi předchozího majitele feny a obdobné informace o krycím psu, který byl nebo bude na fenu použit. Chovatelská skupina má lhůtu 30 dní na vyřízení žádosti. Každá žádost bude posuzována individuálně a chovatelská skupina zveřejní kritéria, podle kterých bude zvažováno zařazení feny do chovu, vždy však maximálně na jeden vrh. Fena nesmí mít vylučující vadu podle standardu a musí plnit požadavky na zdraví zakotvené v bodě 4.1, přičemž chovatelská skupina má právo toto na náklady chovatele ověřit. K dalšímu chovnému využití feny musí fena splnit podmínky chovnosti podle bodu 4.1.

4.4 Z chovu se vylučují

- feny starší než 8 let (chovnost končí dnem dosažení 8 let).

Feně může být povoleno prodloužení chovnosti za následujících podmínek:

- chovatel musí podat žádost na poradce chovu příslušné variety o udělení výjimky, kde zhodnotí přínos feny a určí přímo konkrétní spojení (spojení náhradní), součástí je veterinární zpráva
- feně bude provedeno veterinární vyšetření přibližně měsíc před očekávaným háráním s dobrozdáním, že zdravotní stav feny umožňuje březost bez nadměrných rizik)
- fena musí mít zdravotní testy požadované pro zařazení do chovu (viz bod 4.1)
- prodloužení chovnosti může platit pouze na 1 vrh, max. do věku 9 let (doba krytí)

Psi jsou v souladu s chovatelským řádem ČMKU chovní doživotně.

Dále se z chovu vylučují:

- psi a feny, na nichž byl proveden zákrok k odstranění nebo zakrytí nějaké anatomické nebo exteriérové vady.
- psi a feny, jejichž zdravotní stav neodpovídá použití v chovu, včetně dvou císařských řezů u feny
- v souladu s Chovatelským řádem FCI se z chovu vylučují také psi a feny, kteří trpí oboustrannou hluchotou, vrozenou slepotou, PRA, epilepsií (která nebyla získána úrazem), rozštěpem patra nebo zaječím pyskem.
- u australských ovčáků je důvodem k vyloučení z chovu dědičné postižení očí v následujících případech
 - a) při kontrole očí ve věku 6-7 týdnů je zjištěno CEA, které je potvrzeno i následnou prohlídkou očí po 12.měsíci věku jedince
 - b) jedinci u nichž je při jakékoliv kontrole očí zjištěn výskyt dědičné katarakty nebo PRA
 - c) oba jedinci z jejichž spojení vzešlo štěně postižené PRA
 - d) jedinci u nichž se vyskytne Irish Coloboma nebo PPM 3.nebo 4.stupně
 - e) jedinci u nichž se vyskytnou dvě a více vrozené genetické vady očí najednou, mohou být také po konzultaci s veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů) vyřazeni z chovu

4.5 Jedinec, který byl v ČR posouzen na uchovňovací akci (bonitaci, popisné přehlídce..) kteréhokoliv klubu sdružujícího příslušné plemeno (varietu) jako "Nechovný" a tuto známku si zde nezlepšil, nemůže být použit v chovu prostřednictvím Klubu ani v případě jeho exportu do zahraničí.

5. Chovné třídy

5.1 Za účelem rozlišení chovné hodnoty jedinců mají psi a feny možnost zařazení do následujících chovných tříd:

- a) jedinci nechovní - tj. jedinci, jejichž výsledek z popisné přehlídky je "nechovný", dále jedinci, kteří nesplňují podmínky chovnosti podle bodu 4.1
- b) jedinci chovní - tj. jedinci, jejichž výsledek z popisné přehlídky je "Chovný" a splnili další podmínky chovnosti a jedinci uchovnění dle podmínek druhého klubu.
- c) jedinci selektovaní (s.) - tj. jedinci, kteří splnili selekci podle fenotypu a podmínky základní chovnosti
- d) jedinci selektovaní-pracovní třída (v., z., a.) - tj. jedinci, kteří splnili selektivní pracovní chovnost a podmínky základní chovnosti
- e) jedinci plemeník (plemenná fena) elity A (PE, VE, ZE, AE) - tj. jedinci, kteří splnili selekci podle fenotypu i genotypu a podmínky základní chovnosti
- f) jedinci plemeník (plemenná fena) elity B (Pe, Ve, Ze, Ae) - tj. jedinci, kteří splnili selekci podle genotypu a podmínky základní chovnosti, přičemž sami nesplnili selekci podle fenotypu

6. Krycí list

6.1 Krycí list patří mezi základní chovatelské dokumenty. Na jednotném formuláři ho vystavuje příslušný poradce chovu na písemnou žádost chovatele, která má být doručena nejméně 8 týdnů před krytím feny. Vystavení krycího listu podléhá poplatku, jehož výši schvaluje členská schůze.

6.2 Žádost o vystavení krycího listu musí obsahovat základní údaje o feně. V případě zahraničního či meziklubového krytí musí chovatel zaslat zároveň s krycím listem oboustrannou fotokopii průkazu původu a dokladů o chovnosti psa v zemi trvalého bydliště jeho majitele. V případě žádosti o vystavení krycího listu pro australské ovčáky je nutné k této žádosti ještě přiložit kopii protokolu o vyšetření očí provedeného veterinárním lékařem zapsaným do seznamu specialistů (seznam vede Komora veterinárních lékařů) – posuzovatelů vrozených genetických vad očí ne starším 12-ti měsíců k datu předpokládaného krytí. Toto platí pro oba jedince z navrhovaného chovného páru. V případě, že toto vyšetření očí bylo u krycího psa provedeno ve věku 10 a/ nebo více let, stačí doložit tento protokol a již není nutno dodržet podmínku 12-ti měsíců. U zahraničního krytí se dále požaduje doložení tohoto protokolu o provedené kontrole očí do věku dvou měsíců jedince (v případě, že existuje) provedené veterinárním lékařem dané země, který je oprávněn ve své zemi tyto kontroly provádět.

- 6.3 Krycí list zasílá poradce doporučeně na dobírku (výše dobírky se rovná výši poplatku Klubu za vystavení krycího listu a poštovného) chovateli nejpozději do 15-ti dnů po obdržení žádosti o vystavení krycího listu.. U všech chovných jedinců má chovatel právo rozhodnout o výběru partnera pro svoji fenu sám, za předpokladu dodržení ostatních požadavků Zápisního řádu. Chovatel má právo požádat poradce chovu o navržení vhodných psů nebo vyjádření se k jeho volbě psa, toto však lze provést i jinou formou, než písemně na krycí list, například dopisem, telefonicky, osobně, e-mailem, atp.
- 6.4 Krycí list je platný pouze po dobu členství chovatele v KCHBO. Ukončením členství KL pozbývá platnosti a chovatel je povinen ho Klubu vrátit do 15-ti dnů po ukončení členství. Chovatel může o vystavení krycího listu zažádat kdykoliv po zařazení feny do chovu. Bez řádně vystaveného krycího listu nemůže být fena nakryta. Pro nečleny je možné vydat KL jen na základě smlouvy. Platnost Krycího listu je také omezena chovností feny pro kterou je vystaven. V případě, že chovnost feny skončí (např. z důvodu věku, kastrace či úhynu), je chovatel povinen Krycí list Klubu vrátit do 15-ti dnů po ukončení chovnosti.
- 6.5 Chovatel je povinen předem získat souhlas ke krytí od majitele krycího psa a včas ho informovat o počátku říje feny.
- 6.6 Způsob manipulace s krycími listy a dalšími chovatelskými doklady zveřejňuje výbor Klubu, který ke schválení členské schůzi navrhuje také finanční souvislosti těchto služeb.
- 6.7 Nejpozději do týdne po posledním uskutečněném krytí je chovatel povinen doporučeně odeslat krycí list příslušnému poradci chovu.
- 6.8 Nezabřezne-li fena, musí chovatel tuto skutečnost oznámit příslušnému poradci chovu a majiteli krycího psa nejpozději do 75 dnů od nakrytí feny.
- 6.9 Krycí list musí být vyplňován i tehdy, když oba chovní jedinci patří stejnému majiteli. V tomto případě musí být u krytí jako svědek nestranná osoba, která pravdivost údajů potvrdí svým podpisem a adresou na krycím listě.
- 6.10 Na každé další krytí feny při jiné říji musí být vystaven nový krycí list.

7. Krytí

- 7.1 Ke krytí ve smyslu tohoto Zápisního řádu smí dojít jen mezi chovnými jedinci stejného plemene (mezivarietní křížení belgického ovčáka podléhá schválení chovatelskou skupinou), kteří jsou v náležitém zdravotním stavu a kondici, a to na základě platného krycího listu.
- 7.2 Mezi jednotlivými krytími jednoho krycího psa u různých fen musí uplynout nejméně 24 hodin.
- 7.3 Krytí chovné feny více psy během jednoho hárání je nepřípustné.
- 7.4 Doporučuje se krytí feny u majitele chovného psa. Fenu by ke krytí měl doprovázet její majitel, nebo jím písemně pověřená osoba
- 7.5 Pokud fena zůstává u majitele chovného psa několik dní, je zapotřebí písemně dohodnout úhradu nákladů vzniklých s pobytem feny a případně její dopravu zpět majiteli. Je nutno také písemně dohodnout způsob náhrady škod, které by fena způsobila třetí osobě či straně, případně krycímu psovi.
- 7.6 Pokud doporučený pes fenu nenakryl, smí být použitý náhradní pes jen v souladu s krycím listem a se souhlasem majitele feny
- 7.7 Při neplánovaném nakrytím jiným psem, než smluvním, je majitel krycího psa povinen seznámit s touto skutečností majitele chovné feny, který o tom informuje do 5-ti pracovních dnů od nastalé situace příslušného poradce chovu. Držitel psa je povinen nahradit chovateli vzniklou škodu a nesmí žádat finanční vyrovnání za krytí.
- 7.8 Pokud by fena v době, kdy byla v péči majitele krycího psa uhynula, nechá tento provést pitvu uhynulé feny prostřednictvím veterinární správy a majiteli feny předá pitevni protokol.
- 7.9 Náhrada ztráty feny závisí od prokázání zavinění majitele psa nebo její smrti. Pokud toto zavinění není prokázáno, je majitel feny povinen uhradit majiteli psa veškeré náklady v souvislosti se smrtí feny.
- 7.10 Po uskutečnění krytí vyplní majitel psa s majitelem feny krycí list. Je-li smluvena náhrada za krytí splatná přímo za akt krytí, má majitel krycího psa právo podepsat krycí list až po příslušném vyrovnání.
- 7.11 Při úhradě krytí štěnětem přísluší první volba chovateli a druhá majiteli krycího psa. Další podmínky úhrady se doporučuje uzavřít písemně a jsou věcí dohody mezi majitelem krycího psa a chovatelem. Pokud se přenechává štěně jako náhrada za krytí, doporučuje se uzavřít písemnou dohodu, která by měla obsahovat tyto body:
 - doba výběru štěněte majitelem psa
 - doba odběru štěněte majitelem psa

- doba, po které právo na výběr štěněte zaniká
 - doba, po které právo na odběr štěněte zaniká
 - vyrovnání výloh s dopravou
 - zvláštní ustanovení pro případ, že fena vrhne mrtvá štěňata, nebo jen jedno štěně, nebo když vybrané štěně před odběrem uhne.
- 7.12 K oplodnění feny je možno využít inseminace. Tento úkon smí provádět pouze veterinární lékař a musí svým podpisem potvrdit, že bylo užit semeno určeného psa nebo semeno s veškerou dokumentací. Použitý pes musí být uveden na krycím listě. Náklady na inseminaci hradí majitel feny. Odebrání spermatu plemeníka a jeho zmrazení je věcí každého majitele psa. Pokud k odběru dojde, nesmí být sperma použito dříve, než je plemeník zařazen do chovu. Lze použít sperma i po smrti plemeníka. O využití inseminačních dávek rozhoduje jejich majitel, avšak informuje příslušného poradce chovu o skutečnosti, že bylo sperma odebráno. Umělá inseminace, kterou může provést pouze osoba odborně způsobilá podle veterinárního zákona nebo plemenářského zákona (zákon č. 154/2000 a č. 166/1999), se nesmí používat mezi jedinci, kteří se již předtím nereprodukovali přirozeným způsobem. Výjimku může povolit P ČMKU.
- 7.13 Platí pro australské ovčáky a pouze pro inseminaci spermatem zahraničního psa (neplatí pro australské ovčáky v majetku či spolumajitelství občana ČR): v případě inseminace chlazeným či mrazeným spermatem zahraničního psa je nutné dodržet podmínku vyšetření očí uvedenou v bodě 6.2. V odůvodněných případech, kdy není možné toto vyšetření získat, je možné požádat chovatelskou skupinu o výjimku za předpokladu, že vyšetření očí bylo provedeno naposledy nejpozději 6 měsíců před datem odběru spermatu, a jeho výsledek je v souladu s podmínkami tohoto řádu zejména s body 4.1., 4.4., 6.2. K žádosti je nutné doložit všechny protokoly o vyšetření očí, které existují a byly provedeny po datu odběru spermatu i když budou starší 12-ti měsíců k datu předpokládávaného krytí.
- 7.14 Nezabřeze-li fena a došlo-li k úhradě ihned po krytí, má chovatel nárok na jedno bezplatné krytí své feny stejným psem. Právo náhradního krytí zaniká úhynem feny nebo psa. Při zahraničním krytí si podmínky krytí a náhrady krytí při nezabřeznutí feny dohodne majitel feny sám.
- 7.15 Majitel feny má právo na vrácení peněz uhrazených za krytí, pokud prokáže, že pes byl v době krytí neplodný.
- 7.16 Majitel krycího psa je povinen bezprostředně po krytí údaje s ním související zapsat do "Knihy krytí". Přejde-li krycí pes do vlastnictví jiného majitele, je původní majitel povinen oznámit nabyvateli všechny nesplněné závazky vyplývající z vlastnického poměru ke psu. Neučiní-li to, odpovídá za škody, které vzniknou zanedbáním této povinnosti.
- 7.17 Chovatel má povinnost oznámit majiteli krycího psa adresy nových majitelů štěňat – do 10 dnů od prodeje jednotlivých štěňat, pokud se ve smlouvě o krytí nedohodli jinak.

8. Vrh

- 8.1 Chovatel je povinen pečovat o fenu v době březosti a kojení a rovněž o celý vrh až do prodeje štěňat tak, aby byl zaručen jejich zdárný tělesný a duševní vývoj. Pokud nemůže mít z vážných důvodů fenu v této době ve své péči, musí informovat urychleně o této situaci příslušného poradce chovu, aby mohla být zajištěna řádná kontrola vrhu.
- 8.2 Chovatel je povinen ohlásit každý vrh doporučeným dopisem příslušnému poradci chovu nejpozději do 5-ti dnů od narození štěňat, v hlášení musí být uveden počet a pohlaví narozených štěňat, případně i počet a pohlaví uhynulých a utracených štěňat a u australských ovčáků je také nutné uvést přesnou barvu a délku ocasů jednotlivých štěňat, bez ohledu na to, zda ocas bude kupírován či nikoliv.
- 8.3 Jestliže fena nezabřezla, musí chovatel tuto skutečnost oznámit příslušnému poradci chovu a majiteli krycího psa nejpozději do 75 dnů od nakrytí feny.
- 8.4 Počet vrhů feny je stanoven podle následujících zásad:
- a) Pokud počet odchovaných štěňat ve vrhu nepřesáhne 8, je možné krýt fenu na následující hárání. Po tomto druhém vrhu musí být feně dopřána přestávka nejméně 10 měsíců, v každém případě však přestávka musí být nejméně tak dlouhá, aby počet vrhů během 24 měsíců nepřesáhl tři. Doporučuje se krýt fenu pouze 1x ročně.
 - b) pokud počet odchovaných štěňat přesáhl 8 štěňat, nesmí být příští krytí uskutečněno dříve než po 10 měsících od minulého
- Ve vrhu mohou být ponechána všechna standardní, zdravá štěňata i bez použití kojné feny. Pokud počet narozených štěňat v jednom vrhu přesáhl 8, má Klub právo na provedení dvou

- kontrol vrhu, a to první do třech týdnů štěňat a druhé po otetování štěňat (termín druhé kontroly vrhu určuje kontrolor vrhu po dohodě s chovatelem).
- 8.5 Pokud vznikne chovateli povinnost utratit štěňata z důvodů atypičnosti, zrudnosti, přílišné slabosti či podobných závažných příčin, je nutné tak učinit odborně a bezbolestně nejpozději do pěti dnů věku štěňat.
 - 8.6 Každý vrh musí být chovatelem nahlášen celý a najednou k zápisu. Způsob provedení zápisu upravuje chovatelská skupina ve spolupráci s plemennou knihou ve snaze, aby průkazy původu byly vystaveny co nejraciálněji a v nejkratší možné lhůtě. Případný úhyn štěňat je nutno okamžitě hlásit plemenné knize a příslušnému poradci chovu. Postup při zapisování vrhu, stejně jako lhůty pro zaslání tiskopisů zveřejňuje Klub formou Vnitřní směrnice a chovatel je povinen ji respektovat.
 - 8.7 O zápis vrhu do plemenné knihy mohou žádat jen chovatelé, kterým byl přiznán chráněný název chovatelské stanice. Jejich povinností je také řádné vedení "Knihy odchovů".
 - 8.8 Chovatel je povinen zajistit označení štěňat pomocí tetování nebo čipování, celý vrh však musí být označen shodně. Tetovací čísla zadává plemenná kniha. Tetování se provádí do levé slabiny nebo levého ucha. Použitý mikročip musí být v souladu s normou EU. Doporučený věk pro označení štěňat je mezi 6. a 7. týdnem, rozhodně však musí být provedeno do odběru štěňat.
 - 8.9 U australských ovčáků je obvyklé kupírování ocasů, které smí být provedeno nejpozději do 7 dnů věku štěněte (v souladu se zákonem na ochranu zvířat). Současně je nutné odstranit paspárky ze zadních nohou štěňat. Toto je nutné provést zároveň s kupírací ocasů, pokud kupírování ocasů není prováděno, pak také do 7.dne věku štěňat. Klub doporučuje provést veškerou kupírací do 5.dne věku štěňat.
 - 8.10 Každý vrh australských ovčáků narozených v ČR musí být podroben kontrole očí ve věku 36. až 55.den Kontrola je zaměřena především na CEA, Irish Coloboma, PPM a ostatní obvyklé oční nemoci a vady. Kontrolu je oprávněn provádět pouze veterinární lékař zapsaný do seznamu specialistů posuzovatelů vrozených genetických vad očí (seznam vede Komora veterinárních lékařů). Seznam veterinárních lékařů oprávněných ke kontrole očí je k dispozici u poradce chovu. V případě, že chovatel neuskuteční kontrolu očí štěňat v předepsaném věku, nemohou být takovým štěňatům vystaveny průkazy původu. Chovatel je povinen předat kupujícímu originál protokolu o kontrole očí, jinak se dopouští přestupku proti Zápisnímu řádu.
 - 8.11 Vrh v jedné chovatelské stanici jsou chovatelé povinni řadit abecedně za sebou, u belgického ovčáka bez ohledu na varietu narozených štěňat
 - 8.12 Chovatel je povinen umožnit pověřenému funkcionáři Klubu kontrolu vrhu, včetně kontroly kojné feny, upozornit ho na všechny vzniklé nedostatky a odstranit závady, na které je během kontroly upozorněn. Kontrolor je povinen podrobit se preventivním hygienickým zásadám a v případě, že se v okolí jeho bydliště vyskytuje nákaza, informovat poradce chovu o nutnosti výměny kontrolorů. V případě zjištěných závažných závad v odchovu, nebo při smíšeném (více variet ve vrhu) nebo vícepočetném (tj. více jak 8 štěňat) vrhu, nebo v případě vrhu po feně, které byla prodloužena chovnost, je poradce chovu oprávněn pověřit kontrolora provedením opakované kontroly vrhu. Kontrola vrhu se provádí na náklady chovatele podle směrnic o hospodaření Klubu. Neumožnění provedení kontroly vrhu či zjištění podstatných závad může vést ke kárnému řízení, přičemž trestem v nejzávažnějších případech může být až zákaz chovnosti a nezapsání vrhu do plemenné knihy. Kontrolám se podrobují i poradci chovu. V případě závažných překážek ze strany klubu (např. extrémní vzdálenost klubového kontrolora od chovatele) může kontrolu vrhu provést i veterinární lékař.
 - 8.13 Prodej štěňat by měl provádět výhradně chovatel, případně jím pověřená osoba. Při prodeji se doporučuje uzavírat písemnou smlouvu, v níž je chovatel povinen uvést základní údaje o štěněti, včetně jeho známých nedostatků, které snižují chovnou hodnotu jedince. Minimální věk pro odběr štěňat od feny je 50 dnů ode dne narození.
 - 8.14 Chovatel je povinen poučit nové majitele o existenci Klubu, jeho chovatelských normativech a o základních informacích o správné výživě a péči o psa.
 - 8.15 Chovatel je povinen zvážit, zda je potencionální majitel štěněte opravdu schopen a ochoten poskytnout štěněti řádnou péči nezbytnou k jeho správnému fyzickému a psychickému vývoji po celou délku jeho života. Dále chovatel nesmí prodat štěně, ať už přímo nebo zprostředkovaně, komukoliv, kdo se zabývá nákupem a prodejem psů (nezáleží na účelu, k jakému je výkup prováděn).
 - 8.16 Cena štěněte je otázkou dohody mezi chovatelem a novým majitelem. Při jejím určování by se mělo přihlížet ke kvalitě rodičovského páru a kategorií chovu. Součástí ceny štěněte je jeho

průkaz původu a chovatel je povinen jej bezodkladně předat ihned po jeho obdržení z plemenné knihy (pokud byla zaplacená plná cena štěněte dohodnutá v kupní smlouvě).

- 8.17 Smlouva o prodeji štěněte by měla obsahovat:
- datum a místo vystavení kupní smlouvy, jméno, chovatelskou stanici, pohlaví, datum narození, tetovací číslo nebo číslo čipu a rodiče štěněte, chovateli známé nedostatky i přednosti a zdravotní stav štěněte. Chovatel by měl do smlouvy uvést zjevné vylučující vady (např. CEA) nebo dosud nesestouplá varlata.
 - dohodnutou a zaplacenou částku za štěně, případně jinou dohodu či podmínky platby
 - vakcinace - datum a název použité vakcíny
 - odčervení - datum a název použitého preparátu
 - krmivo - čím a v jakých intervalech bylo štěně krmeno
 - co vše bylo novému majiteli předáno se štěnětem (např. průkaz původu, očkovací průkaz, standard plemene, přihláška do Klubu, atd.)
 - informace o Klubu, upozornění na chovatelské normativy Klubu
 - další povinnosti majitele vůči chovateli (např. nahlášení výstavních a výcvikových úspěchů, krytí, úhyn, prodej, apod.)
 - jméno, adresa a podpis chovatele
 - jméno, adresa a podpis majitele
- 8.18 V případě vážné pochybnosti o původu vrhu má chovatelská skupina právo nařídit krevní zkoušku jako podmínku zápisu vrhu do plemenné knihy. Pokud se prokáže, že štěňata nemají příslušnou identitu, nemohou být zapsána do plemenné knihy a chovatel bude potrestán, přičemž hradí také veškeré náklady na krevní zkoušku. Pokud štěňata mají příslušnou identitu, je vrh zapsán do plemenné knihy a náklady spojené s krevní zkouškou hradí Klub.

9. Organizace řízení chovu

- 9.1 Řízením chovu je pověřena chovatelská skupina pod vedením hlavního poradce chovu. Je zodpovědná výboru Klubu a spolupracuje s plemennou knihou.
- 9.2 Hlavní poradce chovu je do své funkce volen členskou schůzí, obdobně jako poradci chovu pro jednotlivé variety, eventuelně další členové chovatelské skupiny.
- 9.3 Pro zabezpečení chovatelských úkolů spojených především s kontrolami vrhů, má právo hlavní poradce chovu po dohodě s výborem Klubu jmenovat aktivisty chovatelské skupiny a pověřit je kontrolami vrhů ve vymezených oblastech.
- 9.4 Chovatelská skupina každoročně sestavuje a zveřejňuje základní informace o chovu a chovné základně
- 9.5 Ve spolupráci s výcvikářem klubu sleduje chovatelská skupina také vycvičenost plemene
- 9.6 Ve spolupráci s výstavním referentem zajišťuje chovatelská skupina pořádání chovatelských akcí a zpracovává jejich vyhodnocení
- 9.7 Ve spolupráci s vedením Klubu navrhuje chovatelská skupina adepty na vyškolení rozhodčích exteriéru či rozhodčích z výkonu.
- 9.8 Ve spolupráci s pořadatelem výstav, které jsou speciální a klubové pro belgické a australské ovčáky, rozhoduje chovatelská skupina o delegování rozhodčích.
- 9.9 Chovatelská skupina pořádá školení pro chovatele začínající i chovatele pokročilé.
- 9.10 Členové chovatelské skupiny jsou povinni dbát o svůj odborný růst a být vzorem chovatele pro ostatní členy Klubu.
- 9.11 Chovatelská skupina rozhoduje o výkladu Zápisního řádu, řeší spory v souvislosti s chovatelskou činností. Proti jejímu rozhodnutí, které musí být sděleno doporučeným dopisem, je možné odvolání na základě písemného zdůvodnění ke kontrolní a revizní komisi.

10. Závěrečná ustanovení

- 10.1 Zápisní řád je součástí Organizačního řádu Klubu a je závazný pro všechny členy Klubu. Jeho porušení je trestáno v souladu s Kárným řádem Klubu
- 10.2 Změny v Zápisním řádu je možno učinit jen po odsouhlasení členskou schůzí, přičemž změny některých částí Zápisního řádu nevedou k celkové neplatnosti tohoto řádu.
- 10.3 Dnem, kdy tento Zápisní řád vstupuje v platnost, pozbývají platnosti veškeré dřívější ustanovení tohoto druhu.

Chovatelský řád (od r.2006 Zápisní řád) v tomto znění byl odsouhlasen členskou schůzí Klubu dne 14.listopadu 1998 v Praze, upraven členskou schůzí dne 6.11.1999, členskou schůzí dne 20.1.2001 a členskou schůzí dne 19.1.2002, členskou schůzí dne 01.02.2003 v Pardubicích, členskou schůzí dne 21.02.2004 v Pardubicích, členskou schůzí dne 05.02.2005 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 18.02.2006 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 03.02.2007 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 23.02.2008 v Hradci Králové, členskou schůzí dne 28.02.2009 v Hradci Králové a členskou schůzí dne 13.02.2010 v Hradci Králové.